

PROJEKT

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII NA ROK 2021**

Łączna, grudzień 2020

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 z późn.zm.) i ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020r., poz. 2050), Gmina Łączna ma obowiązek corocznego uchwalania gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2021 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z problemu nadużywania alkoholu i narkotyków.

Gminny Program Profilaktyki jest kontynuacją szeregu działań, zainicjonowanych w latach ubiegłych, zgodnych z aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2020r. poz. 2050).
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Łączna na 2021 roku, uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2021 roku, opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program winien być realizowany przy współpracy następujących podmiotów:

- Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łącznej
- jednostek ochrony zdrowia
- Policji
- placówek oświatowych
- organizacji pozarządowych
- instytucji kościelnych
- organów administracji państwowej i samorządowej (PARPA, Samorząd Województwa, PCPR i inne).

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane mogą być jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii, a także na zadania realizowane przez placówki wsparcia dziennego o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej i nie mogą być przeznaczone na żadne inne cele. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U.z 2016r., poz. 1492), który wszedł w życie 17 września 2016 roku.

Środki zaplanowane na realizację Gminnego Programu ujmują się corocznie w planie budżetowym Gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz rozdziale 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

Adresatami Programu są mieszkańcy gminy Łączna, w szczególności:

- osoby i rodziny z problemem alkoholowym, problemem narkomanii
- dzieci i młodzież, w tym m.in. z grup podwyższonego ryzyka, ze środowisk zagrożonych z powodu dysfunkcji lub sytuacji społeczno-psychologicznej, a także ich rodzice,
- osoby zajmujące się zapobieganiem występowania problemów alkoholowych, narkomanii i pomocą osobom i rodzinom z tymi problemami oraz osobom i rodzinom z problemem przemocy,
- osoby doświadczające przemocy oraz osoby stosujące przemoc w rodzinach
- osoby dorosłe z grup ryzyka (np. mające doświadczenie wykonywania czynności zawodowych pod wpływem alkoholu oraz uczestnicy ruchu drogowego – zwłaszcza mający doświadczenie prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu lub substancji odurzających),
- środowiska abstynenckie,
- podmioty publiczne, społeczne i prywatne działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁĄCZNA

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów, związanych z uzależnieniami bardzo ważne jest rozpoznawanie skali problemów na terenie gminy. Niniejszy Program napisany został w oparciu o diagnozę wykonaną w 2019 roku i inne dostępne dane, oraz jest w znacznej mierze kontynuacją programów lat ubiegłych.

Diagnoza zagrożeń społecznych, do której odwołuje się Program, została przeprowadzona w ostatnim kwartale 2019 roku przez firmę Nowe Horyzonty z Wrocławia. Celem badania było przedstawienie wyników badań ankietowych na temat podstawowych problemów społecznych związanych

z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniem od hazardu, przemocą w rodzinie oraz w środowisku szkolnym, cyberprzemocą, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk, przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących dzieci i młodzież szkolną oraz dorosłych mieszkańców gminy Łączna.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w gminie Łączna wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna;
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu;
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych;

zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

Otrzymane dane statystyczne stanowiły ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania specjalistycznej wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu czy substancji o niewiadomym składzie ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi.

Lokalne zagrożenia społeczne w grupie dorosłych mieszkańców.

W grupie dorosłych mieszkańców w badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 21 mężczyzn oraz 79 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 46,6 lat.

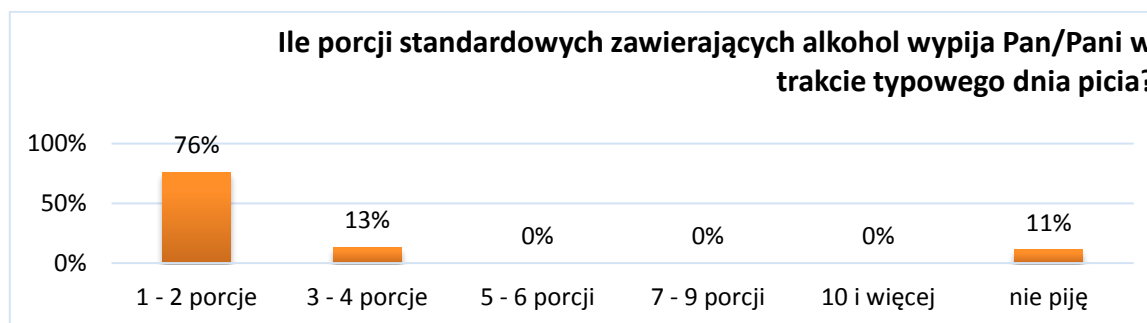
Alkohol.

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu. Ważną kwestią była częstotliwość spożywania alkoholu. 12% respondentów to osoby

deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol raz w tygodniu (47%).

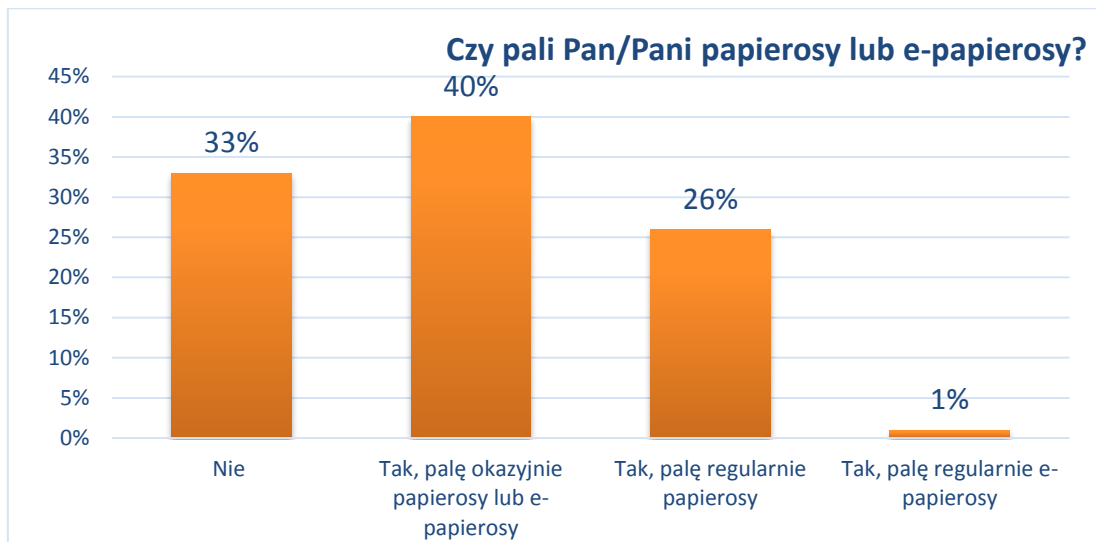
Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki). Badani łącznie deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1-2 (76%). 11% badanych przyznało, że nie piją.

Mieszkańcy gminy Łączna odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o niskim poziomie ryzyka. Piją dość regularnie jednorazowo spożywając małe ilości alkoholu.

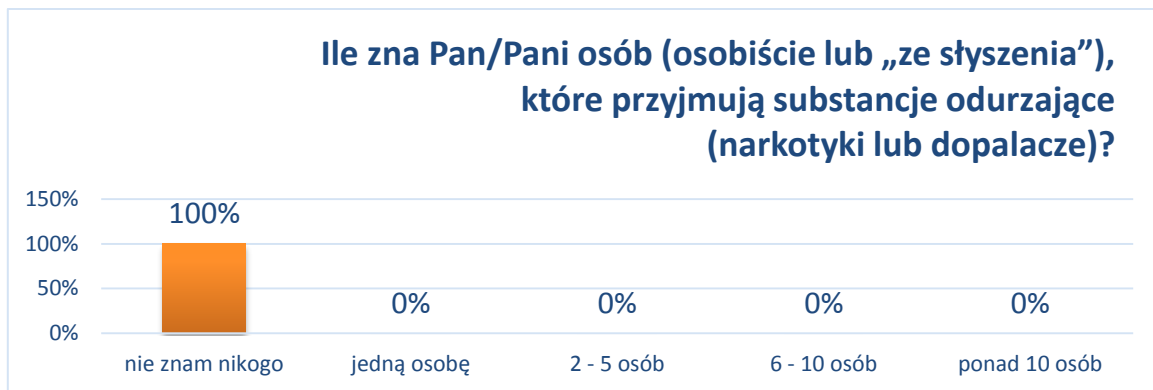
Nikotyna.

33% badanych odpowiedziało, że nie pali papierosów. Okazyjnie robi to 40% mieszkańców gminy Łączna. 24%, wskazało, że regularnie pali papierosy, a 1% e-papierosy.

Substancje psychoaktywne: narkotyki i dopalacze

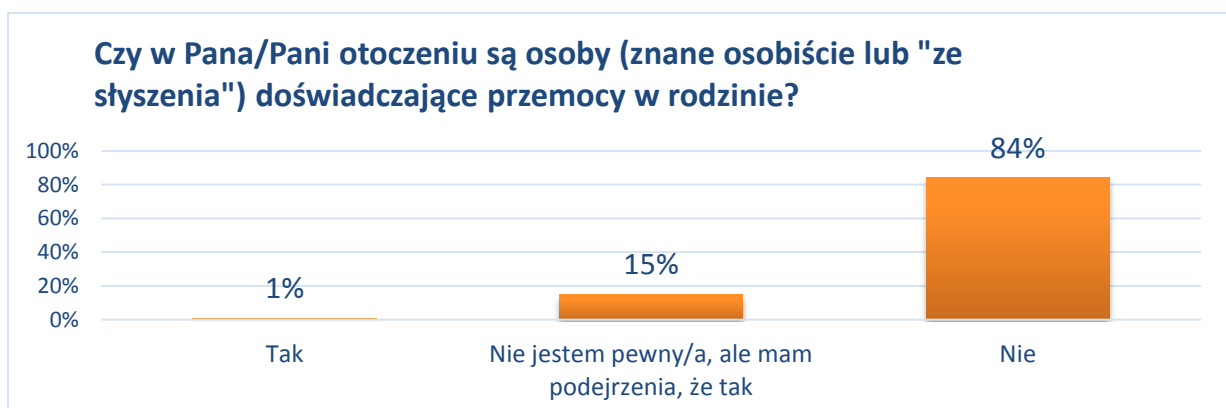
100% badanych twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób przyjmujących substancje odurzające.

Przemoc w rodzinie. Cyberprzemoc.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając.

1% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 15% podejrzewa, że tak się dzieje.

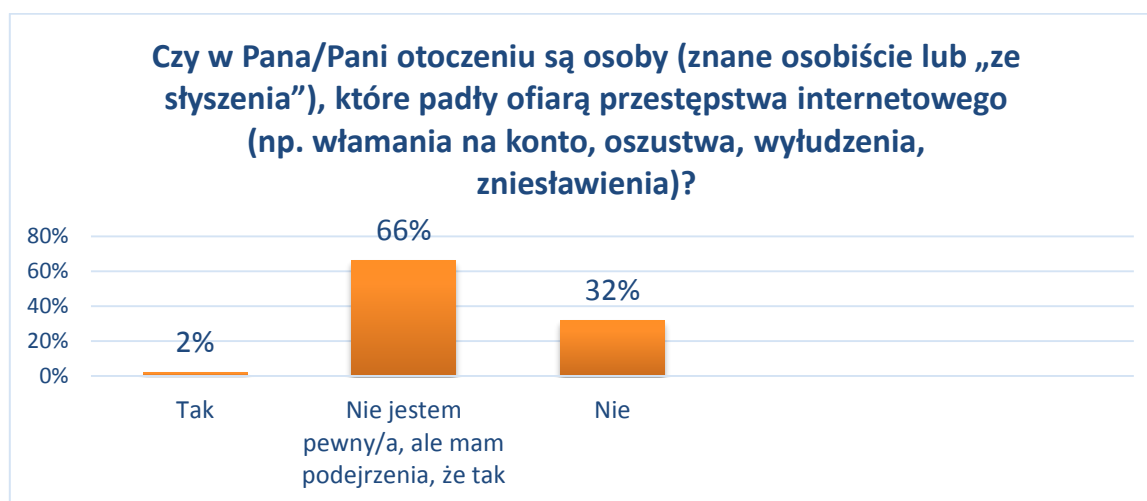
Wśród badanych mieszkańców tylko 35% badanych wie do jakich instytucji może zgłosić się osoba doświadczająca przemocy w rodzinie, natomiast pozostałe 65% respondentów nie ma pojęcia, gdzie szukać pomocy w takiej sytuacji.

Łącznie 63% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

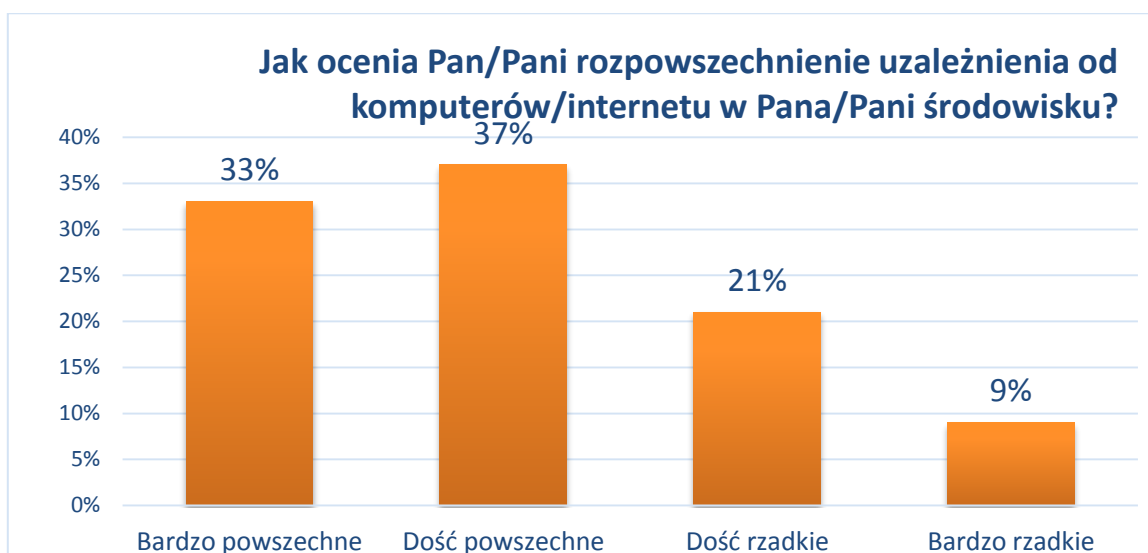
W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Aż 59% mieszkańców gminy Łączna nie jest skłonny myśleć schematycznie o przemocy w rodzinie. Ponadto, łącznie 49% mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety jest cyberprzemoc.

Badania wykazały, że cyberprzemoc stanowi dla lokalnej społeczności pewien problem. 2% badanych ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia), a 66% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało.

Niepokojące są dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym. Łącznie 70% mieszkańców uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w środowisku lokalnym. Tylko 9% ocenia je jako dość rzadkie.

Problemy społeczne w środowisku dzieci i młodzieży

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec substancji psychoaktywnych:

- alkoholu,
- narkotyków,
- dopalaczy
- przemoc w szkole
- uzależnienia od internetu i cyberprzemoc

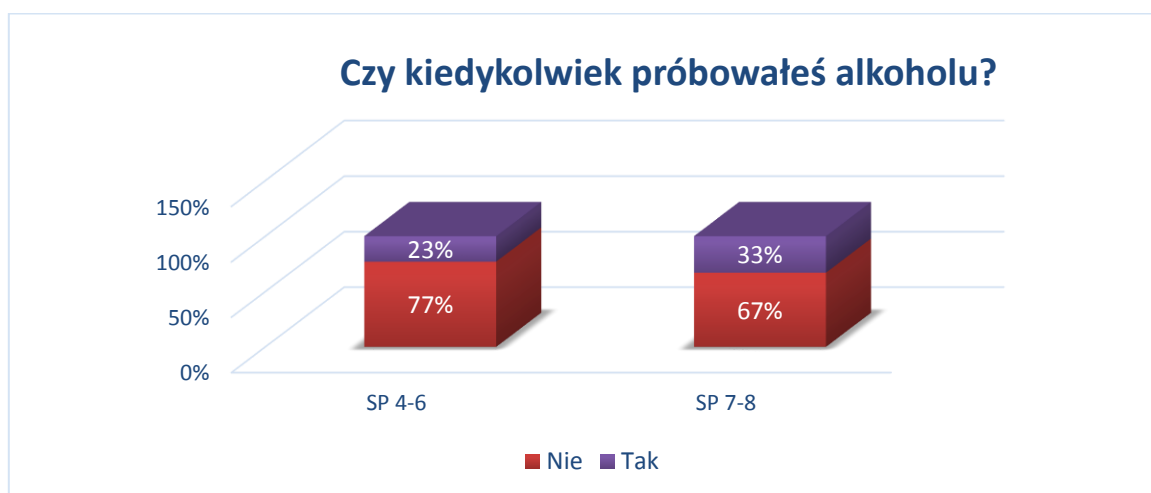
Liczebność grup badanych

Szkoły Podstawowe klasy 4-6 (SP 4-6)	94
Szkoły Podstawowe klasy 7-8 (SP 7-8)	18
ŁĄCZNIE	112

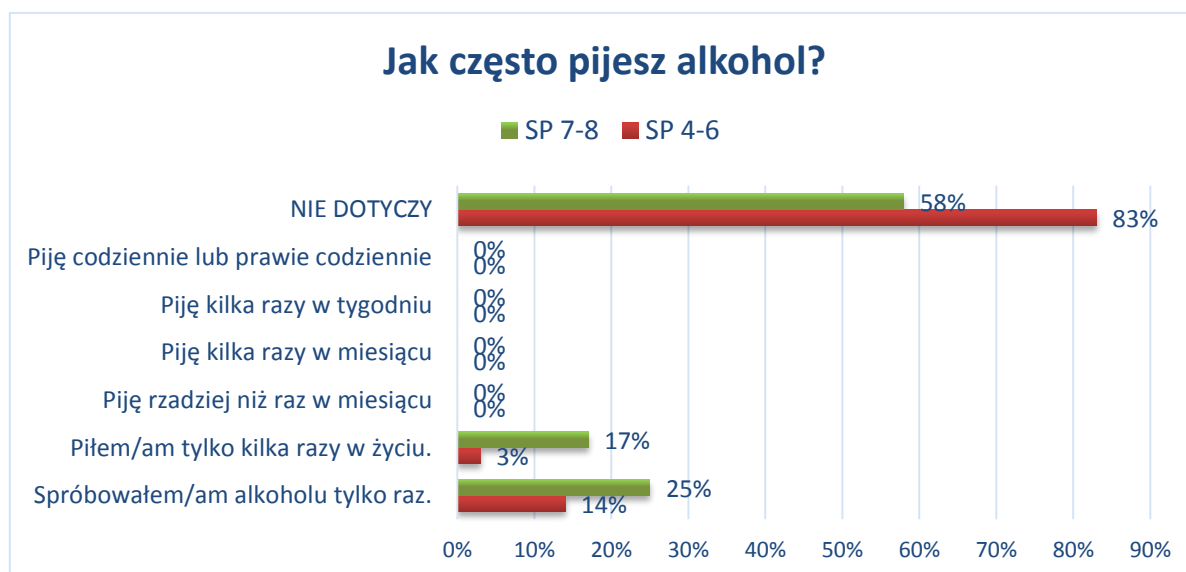

Alkohol

Inicjację alkoholową ma za sobą: 23% badanych uczniów klas SP 4-6 oraz 33% uczniów klas SP 7-8.

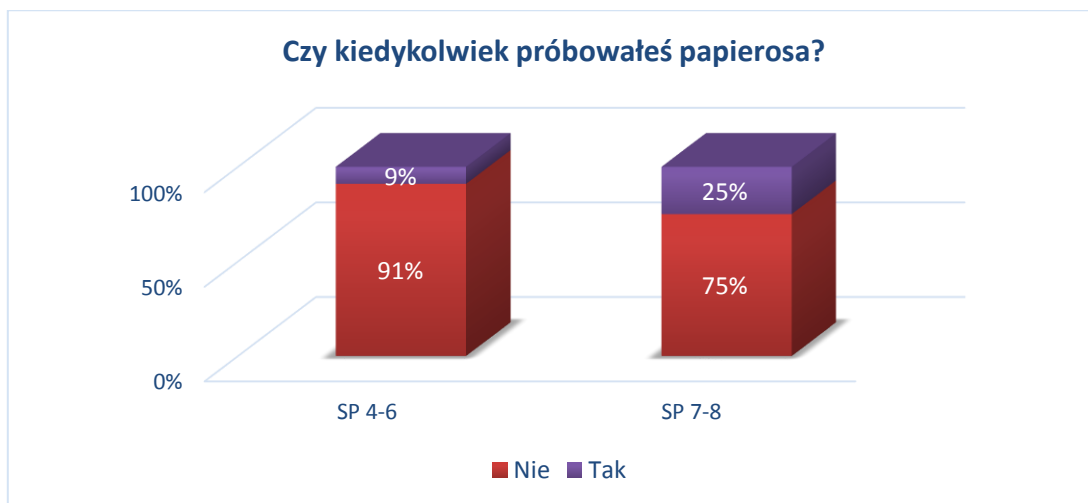

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej uczniów jest towarzystwo rodziny (SP 4-6 - 17%; SP 7-8 - 23%) oraz spotkanie ze znajomymi (łącznie: SP 4-6- 4%, SP 7-8 - 20%). Aczkolwiek, większość badanych wskazała, że to pytanie ich nie dotyczy SP 4-6- 77%; SP 7-8- 48%). Oprócz okoliczności inicjacji ważne jest także to, jak często młodzi ludzie sięgają po alkohol. Aż 83% najmłodszych uczniów wskazało, że to pytanie ich nie dotyczy. Wraz z wiekiem ta tendencja się zmienia: SP 7-8 (58%). Wśród uczniów najczęściej pojawiały się dwie kategorie odpowiedzi, które odnosiły się do jednorazowego oraz kilkukrotnego spożycia alkoholu.

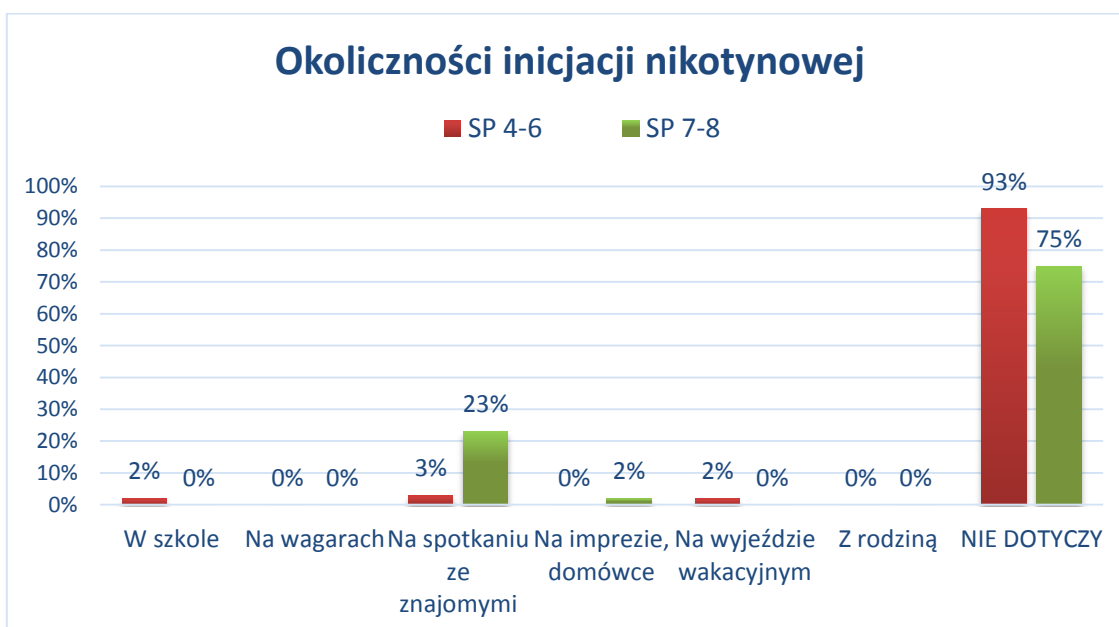

Nikotyna

Mimo słabnącej popularności papierosy w naszym społeczeństwie są wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytaliśmy uczniów z gminy Łączna, czy kiedykolwiek próbowali papierosa oraz w jakich okolicznościach. Inicjację nikotynową ma za sobą 9% uczniów SP 4-6 oraz 25% uczniów klas SP 7-8.

Najczęściej wskazywaną przez uczniów okolicznością zapalenia pierwszego papierosa było spotkanie ze znajomymi (łącznie: SP 4-6 - 3%; SP 7-8 – 25%).

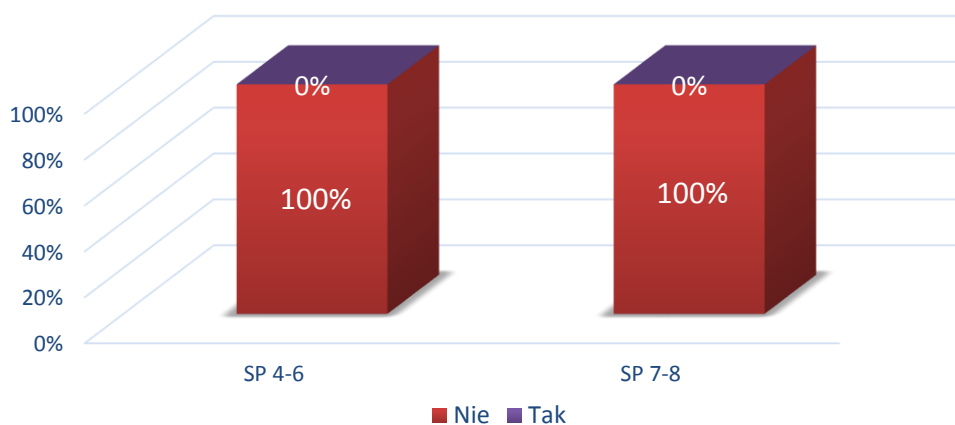
Wszyscy uczniowie z gminy Łączna, którzy mają za sobą inicjację nikotynową, aktualnie nie palą papierosów. Potwierdza to również informacja uzyskana od uczniów, gdzie wszyscy twierdzą, że w gronie ich rówieśników nikt nie pali papierosów.

Substancje psychoaktywne: Narkotyki i dopalacze

Wyniki badań wskazują, że wszyscy uczniowie z gminy Łączna nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy.

Dlatego też na kolejne pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie w 100% odpowiedzi deklarowali, że ten problem ich nie dotyczy, oraz nie wymieniali przyjmowanych substancji.

Czy kiedykolwiek próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

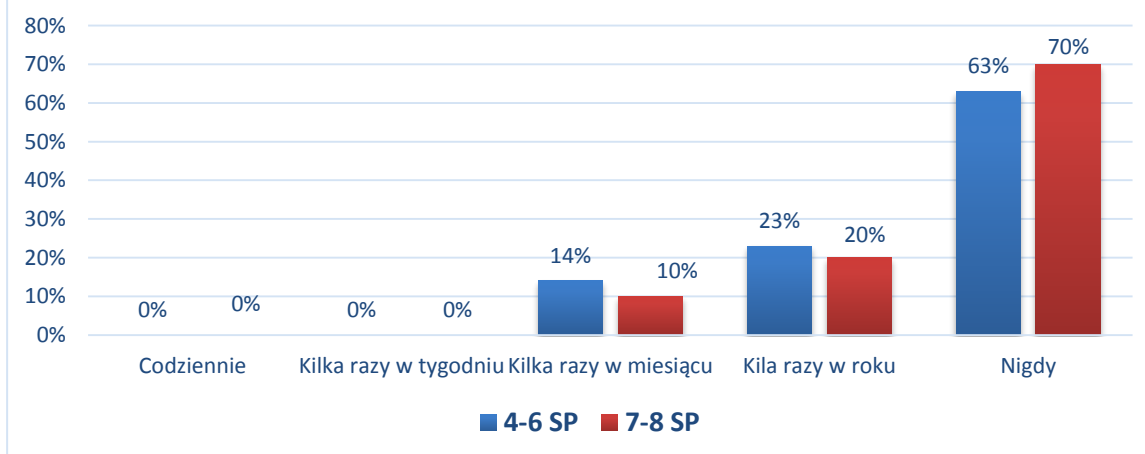
Przemoc w szkole

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w gminie Łączna pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

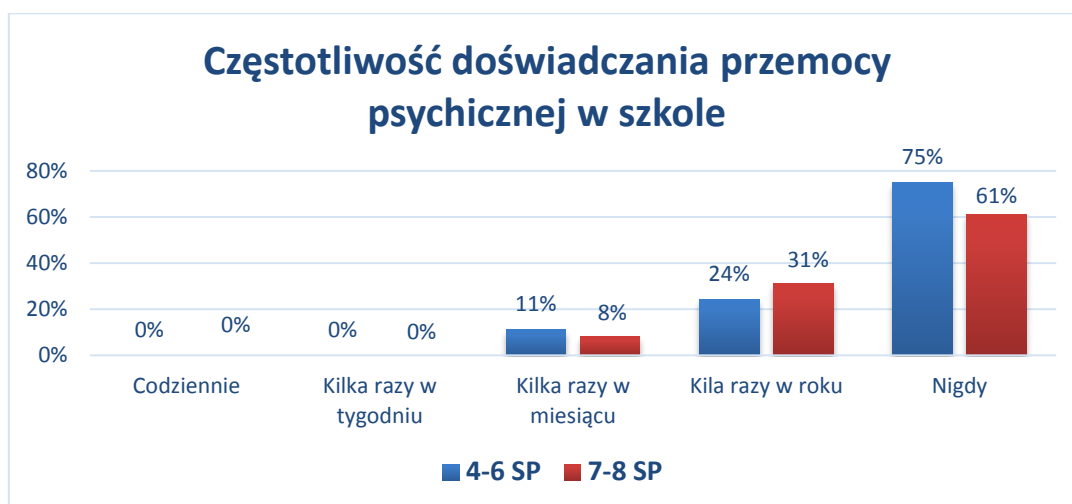
Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy fizycznej doświadczanej ze strony innych uczniów (63% 4-6SP; 70% 7-8SP).

Należy również zwrócić uwagę za fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące o doświadczaniu przemocy fizycznej w szkole kilka razy w miesiącu i roku.

Częstotliwość doświadczania przemocy fizycznej w szkole

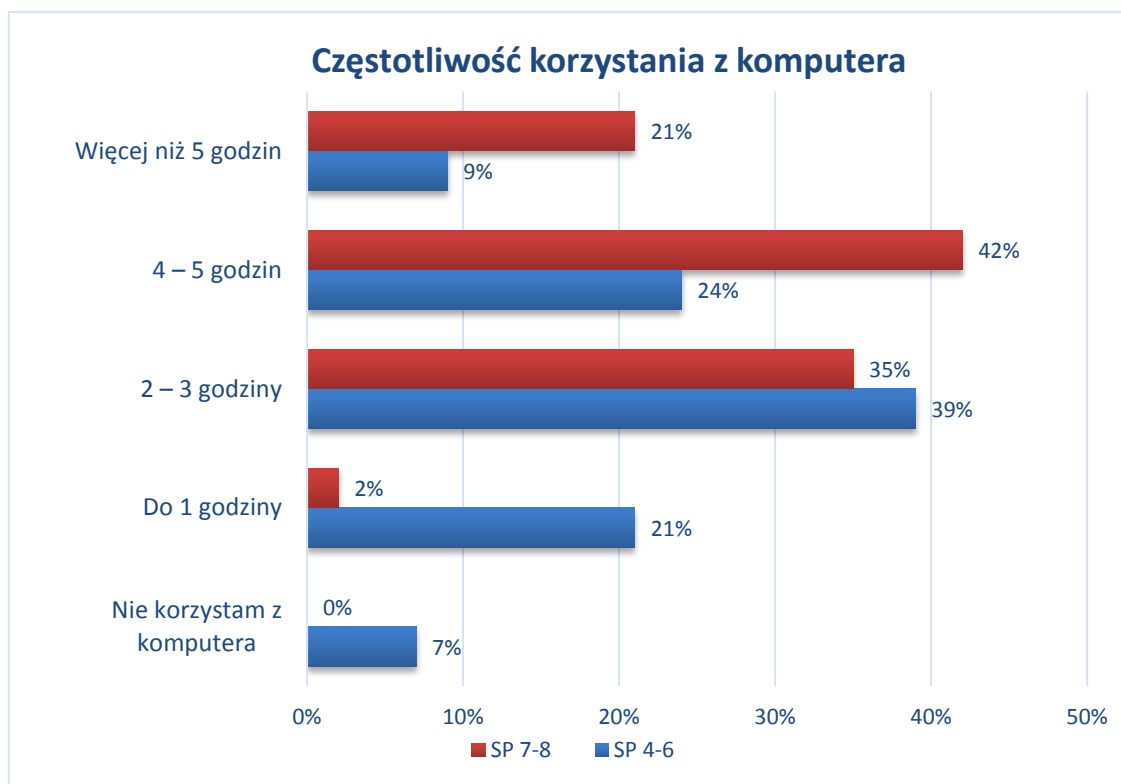

W przypadku doświadczania przemocy psychicznej od innych uczniów szkoły odpowiedzi respondentów prezentują się podobnie jak w przypadku przemocy fizycznej.

Uzależnienie od internetu i cyberprzemoc

Nadmierne korzystanie z Internetu staje się dziś niezwykle poważnym problemem społecznym. Na ryzyko uzależnienia szczególnie narażone są dzieci i młodzież, dla których Internet jest nieodłącznym elementem ich codziennej aktywności, życia społecznego oraz rozrywki. Wraz z wiekiem wzrasta liczba godzin dziennie przeznaczonych na korzystanie z komputera. Większość uczniów spędza przed komputerem od dwóch do trzech godzin dziennie (SP 4-6 - 39%; SP 7-8 - 35%). Co niepojęce część uczniów spędza przed komputerem więcej niż 5 godzin dziennie (SP 4-6 –24 %; SP 7-8 - 22%). W praktyce może to oznaczać, że po przyjeździe ze szkoły korzystanie z komputera jest dla nich jedyną formą spędzania czasu.

Najbardziej popularnymi formami okazują się być gry komputerowe (SP 4-6 – 40%; SP 7-8 - 30%), portale społecznościowe (SP 4-6 13%; SP 7-8 - 25%).

Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym środkiem masowego przekazu. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom w gminie Łączna nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

20% uczniów SP 4-6; 38% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 -18%; SP 7-8- 33%) oraz często padali też ofiarami włamania na konto (SP 4-6 -14%; SP 7-8 - 22%).

2. Rynek napojów alkoholowych

Dnia 9 marca 2018 r. weszła w życie nowelizacja przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która m.in. nałożyła na gminy obowiązek podjęcia uchwał w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy, a także ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. W związku z powyższym Rada Gminy Łączna dnia 8 sierpnia 2018 r. podjęła Uchwałę Nr XLVII/228/2018 w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Łączna.

Rada Gminy Łączna ustaliła na terenie gminy następujące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:

a) 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,

b) 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),

c) 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu

oraz ustaliła następujące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży:

a) 6 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo,

b) 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa),

c) 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18% zawartości alkoholu.

Tabela nr 1. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Łączna

Rok	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba punktów sprzedaży (sklepy)	16	15	13	11	10
Liczba punktów sprzedaży (lokale gastronomiczne)	4	4	5	4	5
Razem	20	19	18	15	15

Dane statystyczne wskazują, że rynek napojów alkoholowych w gminie, w tym liczba punktów sprzedaży przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz do spożycia w miejscu sprzedaży charakteryzują się niewielką tendencją spadkową.

Tabela nr 2. Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Łączna

Wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Łączna	2015	2016	2017	2018	2019
Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	711.407,68	1 093.076,16	1 308.412,59	1 492.339,62	1 580.916,40
Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa)	187.509,48	193.707,97	180.238,28	201.654,69	112 458,65
Powyżej 18% zawartości alkoholu	647.465,37	879.700,28	1 116.438,55	1 257.257,64	1 362.815,89
Razem	1 546.382,53	2 166.484,41	2 605.089,42	2 951.251,954	3 056.190,94

3. Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej.

W skład Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.).

Do zadań GKRPA zgodnie z w/w ustawą należy:

1. przyjmowanie wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe osób uzależnionych,
2. motywowanie osoby uzależnionej do podjęcia leczenia,
3. przeprowadzanie rozmów z osobami współuzależnionymi i motywowanie do podjęcia terapii lub uczestnictwa w programach terapeutycznych dla osób współuzależnionych,
4. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
5. kierowanie osób uzależnionych od alkoholu, zgłoszonych do Komisji, na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w sprawie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu lecznictwa odwykowego,
6. kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Skarżysku – Kamiennej o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu,
7. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym podejmowanie procedur interwencyjnych na rzecz dobra małoletnich dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy,
8. wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych,
9. kontrola punktów sprzedaży w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
10. udział w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
11. systematyczne podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie i pogłębianie wiedzy oraz umiejętności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy oraz przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach,
12. koszty szkoleń, podróży służbowych oraz zakup materiałów biurowych i sprzętu, niezbędnych do realizacji zadań Komisji oraz wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację programu.

Osoby, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny, mogą zostać zobowiązane do poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. O zobowiązaniu do leczenia orzeka

Sąd Rejonowy, po uprzednim uzyskaniu stosownej opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wydanej przez biegłych sądowych.

Tabela nr 3. Dane GKRPAiN w zakresie postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu

	Działania podejmowane przez GKRPAiN	2015	2016	2017	2018	2019
1.	Liczba osób, wobec których prowadzone było postępowanie w związku z nadużywaniem alkoholu	20	23	9	12	14
2.	Liczba wniosków złożonych do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego	7	4	3	8	6

ROZDZIAŁ III

CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII W GMINIE ŁĄCZNA

Cele i zadania określone w Gminnym Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz zgodne są z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sformułowano je uwzględniając dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją Programu w latach ubiegłych.

Cel strategiczny:

1. zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków na terenie Gminy Łączna, zmniejszenie rozmiarów problemów już istniejących oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. zwiększenie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Łączna na temat rosnącego zagrożenia rozwojem alkoholizmu i narkomanii, możliwych skutków i sposobów zapobiegania,
2. wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
3. upowszechnianie metod edukacji publicznej podnoszących wiedzę o szkodliwości nadużywania alkoholu i środków odurzających oraz możliwościach uzyskania wsparcia,
4. zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy oraz innych problemów społecznych, skierowanej w szczególności do uczniów szkół podstawowych i gimnazjum,
5. kształtowanie postaw prozdrowotnych,
6. zwiększenie ilości osób podejmujących leczenie we wczesnej fazie choroby alkoholowej,

7. ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież oraz ograniczenie szkód zdrowotno – społecznych wynikających z używania alkoholu i narkotyków,
8. tworzenie dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
9. szerszy dostęp do oferty pomocowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie,
10. wzmacnianie kompetencji zawodowych realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki,
11. zwiększenie skuteczności podejmowanych działań interwencyjnych i kontrolnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
12. wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną.

ROZDZIAŁ IV

ZADANIA I SPOSÓB REALIZACJI CELÓW GMINNEGO PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje inne uzależnienie lub przemoc w rodzinie:

- współpraca z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, asystentem rodziny, placówkami wsparcia dziennego, instytucjami ochrony zdrowia, prokuraturą, sądem, ośrodkami leczenia uzależnień,
- organizowanie i dofinansowanie porad psychologa oraz prawnika
- działalność Punktu Konsultacyjnego,
- opłacanie kosztów powołania biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- koszty sądowe związane z opłacaniem wniosków w sprawie skierowania na leczenie odwykowe.

Na terenie Gminy Łączna działa Punkt Konsultacyjny, świadczący pomoc skierowaną w szczególności do osób:

1. uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających,
2. członków rodzin osób uzależnionych,
3. doświadczających przemocy,
4. stosujących przemoc.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy w szczególności:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do korzystania z pomocy grup samopomocowych;
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;

- organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych od narkotyków, prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii;
  - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
  - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
  - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc rodzinie.
- Punkt Konsultacyjny nie prowadzi terapii. Psychoterapia osób uzależnionych udzielana jest wyłącznie przez placówki prowadzące działalność leczniczą.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- współpraca z policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, asystentem rodziny, placówkami wsparcia dziennego, instytucjami ochrony zdrowia, instytucjami oświaty, prokuraturą, sądem, ośrodkami leczenia uzależnień, instytucjami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, głównie w zakresie interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych.
- gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i innych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
- edukacja społeczna poprzez upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych o problemie uzależnień oraz przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy, w tym obowiązujących procedur interwencyjno – pomocowych (broszury, ulotki, plakaty),

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych:

- prowadzenie i dofinansowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży, nauczycieli i rodziców,
- prezentacja programów profilaktycznych o tematyce uzależnień, dzieciom w wieku przedszkolnym, uczniom, radzie pedagogicznej i rodzicom, jako ilustracja działań profilaktycznych prowadzonych w danej szkole,
- wspieranie działań i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych,
- organizowanie w placówkach oświatowych konkursów i turniejów dla uczniów z zakresu wiedzy o uzależnieniach oraz przemocy w rodzinie i cyberprzemocy,
- realizacja środowiskowych programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,

- realizacja programów rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii,
- udział w ogólnopolskich profilaktycznych kampaniach edukacyjnych dotyczących promocji zdrowia, przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy,
- podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, współpraca z Policją,
- organizowanie i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli poszczególnych służb z zakresu komunikacji interpersonalnej i postępowania z klientami będącymi pod wpływem alkoholu,
- wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy, poprzez prenumeratę lub zakup specjalistycznych opracowań, czasopism, publikacji, materiałów multimedialnych,
- prowadzenie profilaktyki z zakresu przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży, oraz osób dorosłych,
- organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- współpraca z Policją; organizowanie spotkań z dziećmi, młodzieżą oraz rodzicami,
- cykliczne badanie i systematyczne monitorowanie problematyki zagrożeń społecznych w gminie,
- podejmowanie działań edukacyjnych, organizowanie i dofinansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów z asortymentem alkoholowym,
- upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój.
- edukacja zdrowotna, dostosowana do potrzeb różnych grup społeczeństwa, prowadzenie działań promujących zdrowy tryb życia.
- prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych, akcji edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci,
- organizowanie i finansowanie dla przedstawicieli służb i instytucji działających na rzecz ochrony rodzin przed przemocą szkoleń obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy w rodzinie, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc
- prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne,
- organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy, narkomania lub przemoc (wycieczki, kino, teatr, wystawy itp.),
- organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą, połączonego z elementami profilaktyki,
- dofinansowanie półkolonii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią, problemem przemocy w rodzinie.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- współpraca z organizacjami, jednostkami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień,
- współpraca z ośrodkami terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- współpraca z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- podejmowanie przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej akcji kontrolnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, pod względem przestrzegania zasad wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w szczególności zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom poniżej 18 roku życia oraz na kredyt lub pod zastaw,
- naruszenie zakazu reklamy i promocji alkoholu,
- występowanie członków Gminnej Komisji przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w stosunku do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, nieprzestrzegających przepisów ustawy.

6. Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej.

Zasada wynagradzania członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej:

1. Ustala się wynagrodzenie w wysokości 120,- zł brutto za udział w posiedzeniu Komisji, dla każdego jej członka.
2. Podstawę wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji, biorących udział w posiedzeniu Komisji, stanowi lista obecności, podpisana przez Przewodniczącą Komisji.
3. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów delegacji za udział w szkoleniach i sprawach sądowych, których wnioskodawcą jest Komisja.

7. Wynagrodzenie dla Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii:

- realizacja zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- prowadzenie „niebieskich kart” wynikających z pracy Komisji.
- obsługa pracy Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej.

ROZDZIAŁ VI

Plan finansowania zadań określonych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2021 rok

L.p	ZADANIE	Termin realizacji	Koszt realizacji
Przeciwdziałanie alkoholizmowi			

1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje inne uzależnienie lub przemoc w rodzinie.	I-XII 2021r.	7 000,-
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	I-XII 2021r.	1 000,-
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	I-XII 2021r.	29 760,-
	Organizowanie i finansowanie wycieczki letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą, połączonego z elementami profilaktyki,	VII-VIII 2021r.	12 000,-
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	I-XII 2021r.	1 000,-
5.	Działalność Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Łącznej.	I-XII 2021r.	7 540,-
6.	Wynagrodzenie dla Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	I-XII 2021r.	25 700,-
RAZEM			84 000,-

Przeciwdziałanie narkomanii			2 000,-
1.	zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,	I-XII 2021r.	
2.	udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,	I-XII 2021r.	
3.	prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo -	I-XII 2021r.	
4.	wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,	I-XII 2021r.	
5.	pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego	I-XII 2021r.	
RAZEM			86 000,-

dział 851 Rozdział 85154 Zapobieganie alkoholizmowi – 84.000.-

dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii- 2.000.-